

מעדני אשר

גיליון שס"ד

(שנה ח')

פרשת מצורע תשע"א

י"ל ע"י

מכון "מעדני אשר"

הגליונות ברחבי תבל יוצאים לזכותו של הרב ברוך בן מרים ומרת שיינדל מלכה בת חיה פייגא

פועל שיפוצים שמצא כסף בתוך הקיר האם יכול לקחת את זה לעצמו?

בפרשתו י"ד ל"ד ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם.

וברש"י בשורה יאה להם שהנגעים באים עליהם לפי שהטמיון אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתייהם כל מ' שנה שהיו ישראל במדבר וע"י הנגע נותץ הבית ומוצאן.

יש לתמוה: הרי איתא בגמ' ערכין ט"ז ע"א וביומא י"א ע"ב תניא הנגעים באים על צרת עין, דכתיב ובא אשר לו הבית ותנא דבי ר' ישמעאל מי שמיחד ביתו לו שאינו רוצה להשאיל כליו לאחרים ואומר שאין לו, הקב"ה מפרסמו כשמפנה את ביתו, א"כ איך יכול להיות שנותנים לו מתנות על העוונות שלו, כך הקשה בדרש משה בפרשתו להגאון רבי משה פינשטיין, וכן באילת השחר.

יש שמתרץ: צריך לומר שיש לו גם זכותים ואם לא היה מגיע לו עונש משום צרות עין לא היה צריך לנתוץ את הבית, והיה מקבל את זה בדרך כבוד, כך תירץ בדרש משה בפרשתו להגאון רבי משה פינשטיין, וכן באילת השחר.

יש להקשות: איזה בשורה היא לבעל הבית שבו הנגע, הרי קימ"ל חושן משפט סימן רס"ח ס"ק ג', עיין תוס' ב"מ כ"ו ע"א, וכן ב"ב נ"ד ע"א חצירו של אדם קונה לו רק בדבר דאסיק אדעתיה שיכול להיות שיבא, אבל בדבר שאינו רגיל לבא אין חצירו קונה לו, א"כ מטמוניות דזה דבר דלא דאסיק אדעתיה לבעל הבית שזה יאה בקיר, א"כ הפועלים שהם יתצו את הבית דבדרך כלל אין אדם נותץ את ביתו בעצמו, הם יזכו במטמוניות, א"כ איזה בשורה היא להם, כך מקשה בפנים יפות בפרשתו.

איכא כמה תרועים:

א. מזה הטעם הוצרך לבשר אותם, דק"ל ח"מ סימן רס"ח ס"ג בדבר שאינו רגיל לבוא ולא עלה על דעת בעל הבית לזכות בו אינו זוכה בו, לכך הוצרך לבשר אותם כדי שידעו שיש מטמוניות ויתכוונו לזכות בו, א"כ הויא דבר דאסיק אדעתיה, וחצירו שלהם יקנו להם, כך תירץ בפנים יפות בפרשתו, ועיין ברא"ש ב"מ כ"ו ע"א דלא משמע כן.

ב. התורה מיירי כשבעל הבית נותץ את הבית, א"כ יכול לזכות בהם ראשון, לכן זה בשורה, מעדני אשר.

מי שמחזיק תפילין בידו האם יש לו זכות קדימה להיכנס לבית הכנסת קודם למי שלבוש תפילין?

יש לחקור שני אנשים שרוצים להיכנס לבית הכנסת ואחד מהם חבוש תפילין בראשו ואחד יש לו תפילין בידו למי יש זכות קדימה.

הנה בספק פסקי תשובה סימן קנ"ז מביא שהיה סיפור אצל הבית הלוי שנזדמנו לפניו ב' אנשים בדרך כניסתם לבית המדרש שאחד מהם היה לבוש טלית ותפילין, והשני נשא את הטלית והתפילין, והיה מבוכה בין הלומדים, למי מהם יש דין קדימה לכבודו להיכנס ראשון.

ופסק הבית הלוי: שיש להוכיח את זה מהמשנה בנגעים פרק י"ג משנה ט' דאיתא התם מי שנכנס לבית המנוגע וכליו על כתפו וסנדליו וטבעותיו בידיו הוא והן טמאין מיד דזה בכלל מה דכתוב בפרשתו י"ד מ"ו והבא אל הבית יטמא היה לבוש בכליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו בידיו הוא טמא מיד, והן טהורין עד שישאח כדי אכילת פרס דזה לא מקרי והבא אל הבית כיון דהוא דרך מלבוש מתבטל לגוף, חזינן דדבר שהוא לבוש לא מקרי ובא אל הבית, אבל אם זה בידו נקרא והבא אל הבית, לכן מי שהתפילין בידו יש לו זכות קדימה.

אבל בשו"ת תשובות והנהגות חלק א' סימן תקל"ה תמה על זה: וז"ל ולענ"ד ספק אם יצאו הדברים מפיו, דלא דמי כלל, דהכא באים לדון מי יכנס תחילה, והדין קדימה אינו רק להחפצא ותפילין אלא הכבוד לכבוד בכך למצות וקדושת התפילין, ונראה פשוט שאם מכבד בכניסה ליהודי מפני התפילין שבידו, כל שכן שיש להקדים טפי אדם שמניח תפילין בעידן מצותן שמונחים עליו כדון, ומפורש כן בגמ' קדושין י"ג ע"א שגדול כבוד הקדימה למצוה בעידן עשייתה מכיבוד לתלמוד חכם, בא וראה כמה חביבה מצוה בשעתה שהרי מפניה עומדים בעלי אומניות, מפני תלמידי חכמים אין עומדין, ולא דמי למשנה דנגעים דמיירי לענין טומאה שהנידון הוא רק על החפצא עצמו אם חשוב שהוא נכנס בפני עצמו לבית או ביחד עם גופו ובטל לגופו, אבל כאן יסודו הוא דין כיבוד לתפילין, ואם מכבדם כאשר הנם ביד האדם שאין בו שום דינים שלא מצינו איסור לנושא תפילין ביד להפיה בו כ"ש שראוי לכבד תפילין כשמקיימין בהם מצוה, ואם כן ודאי דראוי להקדים לאדם שיש לו תפילין בראשו.

גליון זה נודב ע"י ידידנו

שלוחא דרבנן איש אמונם של גדולי ישראל

הלוחם ומוסר נפשו למען קדשי ישראל

הרב החסיד מנחם אליעזר מוזס שליט"א

לרגל יומא דהלולא רבה של רבו מאור חייו שזכה לשמשו

הרה"ק האמרי חיים מוזיניץ ז"ע

החל ט' ניסן ת.ג.צ.ב.ה.

יהא רעוא שזכותו של בעל ההלולא יגן בעדו שיעליח בכל המלחמות לכבוד ה' ותורתו

ברכת מזל טוב לידידינו

הנגיד הנכבד

הרב מנחם מנדל פייגנבוים שליט"א בארא פארק

לרגל שמחת היכנס נכדו כמר רפאל אהרן נ"י

לעול תורה ומצוות

בן לבנו הרב פנחס שליט"א בארא פארק

יהא רעוא שזכותו נחת מכל יוצאי חלציו ויעליח בכל אשר יפנה

מדוע כשמוצא אדם בביתו נגע

אסור לומר לכהן שהוא מצא נגע בביתו?

בפרשתן י"ד ל"ה ובא אשר לו הבית והגיד לכהן כנגע נראה לי בבית.

וברש"י ומקורו במשנה נגעים פרק י"ב משנה ה' אפילו תלמיד חכם שיודע שהוא נגע ודאי, לא יפסוק דבר ברור לומר נגע נראה לי, אלא כנגע נראה לי.

יש להקשות: מה הפרש יש בין כנגע נראה לי בין נגע נראה לי, בשלמא אם היה הדבר תלוי בידו לטמא ולטהר, הוה אמינא, שצריך לומר כנגע, המורה על הספק, ולא נגע המורה על הודאי, מפני שאם יאמר אותו בלשון ודאי, כבר נטמא כל מה שבבית טרם שפנו את הבית, אבל כיון שאין טומאת הנגע וטהרתו תלויה אלא בכהן, וכמו שכתב אחר זה בטרם יבא הכהן, שכל זמן שאין כהן נזקק לו אין שם תורת טומאה, מאי נפקא מיניה בין שיאמר אותו בלשון ודאי או בלשון ספק, אפילו אם יאמר אותו בלשון ודאי, אין הנגע טמא עד שיאמר הכהן טמא הוא, כך הקשה המזרחי בפרשתו, וכן בתוס' יו"ט נגעים פרק י"ב משנה ה', וכן החיד"א בספרו פני דוד, וכן בחתם סופר.

איכא כמה תרוצים:

א. שמעתי מרבתי, שאין הכתוב מקפיד כאן בין ודאי לספק מפני טומאת הנגע וטהרתו, אלא מפני דרך ארץ בלבד, שלא יאמר אדם טומאה, אפילו על הדבר הברור לו, ודאי, אלא ספק, וזהו שאמרו חז"ל ברכות ד' א' למד לשונך לומר איני יודע, כך תירץ המזרחי.

ב. מפני דרך ארץ שצריך לנהוג עם הכהן דרך ארץ, שלא יורה במקומו, לכן אומר בלשון ספק, כך כתב בתוס' יו"ט נגעים פרק י"ב משנה ה' בשם הקרבן אהרן.

ובפנים יפות בפרשתו הביא את דבריו וכתב ואני מוסיף על דבריו ז"ל לפי מה דאמרינן בגמ' כתובות ס' ע"ב אמר אביי האי מלתא דאמור רבנן אפילו ביעתא בכותחא לא לישרי אינש במקום רביה, לא משום דמחזי כאפקירותא אלא משום דלא מסתייעא מלתא למימרא, פרש"י שיוורה כהלכה, א"כ על כרחך צריך לומר כנגע שאינו יכול לומר בבירור, משום דלא מסתייעא מילתא.

ג. שלא ימהר הכהן ויגזור טומאה, כך כתב בתוס' יו"ט נגעים פרק י"ב משנה ה'.

ד. משום דובר שקרים לא יכון, דהא כל זמן שלא נזקק הכהן לאו נגע הוא, ואיך יאמר נגע נראה לי בבית, ולכן אומר כנגע, כך כתב גנור אריה למהר"ל מפראג בפרשתו.

ובקרבן אהרן תמה עליו: דלא דק בזה שהכהן אינו עושה אותו נגע, אבל הטומאה עושה בו, וקודם שיבא הכהן נגע הוא, א"כ אינו שקר.

ובתוס' יו"ט נגעים פרק י"ב משנה ה' מתרץ את הגור אריה: שכשיאמר נגע המכוון ממנו מה שקוראין נגע, והיינו נגע טמא, ומכיון שעדיין אינו טמא, הרי דובר שקרים.

ה. ולי נראה בהפך, דלהכי הקפידה התורה מלומר נגע כדי שלא לפתוח פיו לשטן לו כדדרשינן בגמ' ברכות י"ט מאמרו שמעו קציני סדום וגו' הרי אפשר שיחזור ויכהה טרם בוא הכהן, כך כתב התוס' יו"ט נגעים פרק י"ב משנה ה', וכן כתב במהרש"א בח"א אגדות נגעים פרק י"ב משנה ה'.

ומסיק התוס' יו"ט: ולכל הטעמים נראה לי שבכל הנגעים הדין כך, שלא יאמר נגע עד שיטמאנו הכהן, ואפילו אם תמצוי לומר דאין הדין הזה, אלא בנגעי בתים, וכן הרמב"ם לא כתב שיהא נוהג גם בשאר הנגעים, יש לומר דנגעי בתים הואיל וקודמין בזמן כדלקמן לכך הקפידה התורה ביותר, משא"כ

בשכבר בא עליו נגע הבית כשאח"כ בא עליו נגע בגדיו, וכן גופו שוב לא הקפידה בכך.

אבל באחרונים חולקים: וסבירא ליה דבשאר נגעים אין אומרים כלום ואפילו כנגע לא אומרים, דכיון שהוא יכול לבא אל הכהן עם נגעי גופו או בגדו והכהן יסתכל על זה אין צריך לומר כלום, ורק בבתי שאין יכול להביא את הנגע אל הכהן, אז צריך לבא אל הכהן להזמין אותו לומר לו שיש לי כנגע בבית והכהן יבא להסתכל על זה, ועל זה אומר כנגע, כך כתב בהגהות תוספת אנשי שם על המשניות נגעים פרק י"ב משנה ה', וכן בהגהות חדושי מהר"ח על המשניות שם.

ובקול סופר נגעים פרק י"ב משנה ה' כתב דלפי טעם של התוס' יו"ט אתי שפיר כפל הלשון במשנה נגעים פרק י"ב משנה ה' לא יגזור ויאמר נגע נראה לי בבית אלא כנגע נראה לי, דקשה דהיה די לכתוב לא יאמר, אלא קמ"ל שלכך לא יאמר נגע שאז עושה בזה גזירה כמו ותגזר אומר ויקם לך.

ובאילת השחר בפרשתו הקשה: דלפי מה שכתב רש"י בפרשתו דנגעי בתים זה בשורה טובה כדי שינתצו את הבית וימצאו את הנגעים, א"כ אי אפשר לומר על זה שלא יתח פה לשטן, ומתריך דכיון שזה גם עונש, זה פתיחת פה לשטן.

ו. ע"פ מה שכתב הרמב"ן ויקרא י"ג מ"ז דנגעי בתים איננו בטבע כלל, אבל בהיות ישראל שלמים לה' יהיה רוח השם עליהם תמיד להעמיד גופם ובגדיהם ובתיהם במראה טוב, וכאשר יקרה באחד מהם חטא ועון יתהוה כיעור בבשרו או בבגדו או בביתו, להראות כי השם סר מעליו, וא"כ אם יבא הבעל הבית ויאמר נגע נראה לי בבית הוא גיאות לומר אני דבוק בה' וכאשר אירע איזה חטא כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא הוא נראה בקירות ביתו או בשולי בגדו לכן בא ואומר כנגע נראה לי כמעט לא אוכל אני להאמין שה' ישיגח עלי רק כמדומה שהוא נגע, כך תירץ החתם סופר מובא בקול סופר על המשניות נגעים ע"מ צ"ו.

ז. הנה הנגעים נגעי בני אדם באים בדרך כלל על האדם כעונש על חטאיו, אמנם לפעמים יש והקב"ה מביא נגעים על הבית לטובת האדם כמו שכתב רש"י על הפסוק ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם, בשורה יהא להם שהנגעים באים עליהם לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתייהם כל מ' שנה שהיו ישראל במדבר וע"י הנגע נותן הבית ומוצאן, ולכן אפילו כשרואה בבירור נגע לפניו לא ישפוט רק לפי מראה עיניו לומר נגע נראה לי, אלא כנגע, כי אין זה נגע רגיל רק סימן לבעל הבית שיתוץ את הקיר וימצא שם עושר, כך כתב החיד"א בפרשתו בספרו פני דוד, וכן הדברי יציב בספרו בשפע חיים חלק ט"ו פרשת מצורע כתב כן מדעת עצמו.

ח. כי המשנה אומרת שמי שבאים עליו נגעים הוא רשע, וא"כ אין אדם עושה עצמו רשע שלא יהיה הודאת בעל דין שהוא רשע, לכן אומר על זה שהוא נגע בודאי, כך תירץ בקול סופר משניות נגעים פרק י"ב משנה ה'.

ט. ע"פ מה דאמרינן בגמ' ערכין ט"ו ע"מ א' א"ר אלעזר בן פרטא בוא וראה כמה גדול כח של לשון הרע, מנלן ממרגלים, ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כך, המוציא שם רע על חבירו על אחת כמה וכמה, למדנו משם כי לא נכון לדבר דבר של גנאי אפילו על עצים ואבנים, א"כ יש לומר מהאי טעמא אין ראוי לומר נגע נראה לי אלא כנגע, כך כתב בבנין אריאל בפרשתו.

י. כי על הרוב בא נגעי בתים בשביל גסות הרוח כדכתיב בית גאים יסח ה' ולכן תקנתו להשפיל עצמו, ואע"פ שידע בודאי שהוא נגע, יאמר לכן כמסתפק כנגע ולחקור ממנו הדין, כך כתב בתפארת יהונתן בפרשתו.

אדם טמא או כלים טמאים האם מותר לטבול פעמיים במקוה?
בפרשתן י"ד ט' ורחץ את בשרו במים וטהר.

הנה הרמב"ם הלכות מקוואות פרק א הלכה ט' כתב והטובל פעמיים במקוה הרי זה מגונה.

יש להקשות: מדוע הויה מגונה מה חסרון בזה טובל פעמיים, כך מקשה בספר אור זרוע ח"א הלכות מקוואות סימן של"ז, וכן בבית יוסף יור"ד סימן ר"א.

איכא כמה תרוצים:

א. דמיירי דטובל לחצאין, והתורה אמרה בפרשתן ורחץ את בשרו את כל בשרו בפעם אחד, ולא רק דהויה מגונה אלא דלא עלתה לו טבילה כלל, אלא אגב דתנא רישא מגונה תני הא נמי מגונה, כך כתב בספר אור זרוע ח"א הלכות מקוואות סימן של"ז.

ב. הטובל פעמיים כיון שטבל כראוי למה חוזר וטובל יחשבו שאינו טובל אלא להקר דרך דרכו של טובל למיקר לטבול כמה פעמים, ואם יגע בתרומה וקדשים יהיו סבורים דלא בעי כוונה, כך כתב בכסף משנה הלכות מקוואות פרק א' הלכה ט'.

ג. מיירי במקוה מצומצם והטובל פעמים במקוה זה שמא בטבילה ראשונה לא טבל כהוגן על סמך השנייה, ר"ל שלא נכסה כל גופו ושמא חסרו המים בטבילה ראשונה לפי שכיון שהוא מצומצם גם בחללו שאינו מכיל רק ארבעים סאה והגוף שמא בשעה שנתכסה גופו יצאו המים מהמקוה מחמת תנועתם ונמצא בטבילה שניה המקוה חסר אלא שהוא חששא בעלמא, אבל כשאינו טובל אלא פעם אחת נזהר לטבול כהוגן שהרי אין דעתו על שניה ומתכסה כל גופו ואף אם יצאו ממנו מים לפעמים מן המקוה מעט מן המים מחמת תנועתם בשעה שמתכסה כל גופו כיון שהמקוה מצומצם שאינו מכיל כי אם מים מצומצמים וגוף האדם מכל מקום טבילה כשרה היא שהרי כיון שהוא טובל בנחת ולא בקפיצה יכוסה כל גופו במים קודם ליציאת המים ולזה אמר שאף אם יצאו המים מהמקוה בשעת טבילתו מחוברים הם בשעת טבילה והרי הם כגל המקוה שנתלש ועדיין מחובר למקוה, כך כתב הבית יוסף יורה דעה סימן ר"א ס"ק ס"ב בשם הרדב"ז והרא"ש.

ובספר הדרש והעיון פרשת חוקת מאמר י' כתב דלפי הראשונים שמיירי במקוה מצומצם, א"כ זה שייך גם בטבילת כלים, בכי האי גוונא שיש במקוה שיעור מצומצם, גם כלים אסור לטבול פעמיים, אבל לטעם שהאיסור לטבול פעמיים מיירי כשיש שיעור במקוה והחשש הוא משום שהרואים יסברו שאינו מתכוין אלא להקר, והטעם הזה לא שייך בכלים, א"כ יש לומר שבכלים אין קפידא לטובלם שתי פעמים, ואולי גם בכלים יש לחוש שהרואה יאמר שלנקותם הוא מכיון ולא לטבילה, ולכן אין לטובלם פעמיים, ועיין בערוך השלחן יור"ד סימן ר"א, וכן בשו"ת דברי יציב אריכות גדולה על מה שמכו מחויבי טבילה בזמננו טובלין פעמיים.

מעדני אשר: נראה דלפי השיטה שמיירי בטבילה לחצאין, בודאי דלא מהני בכלים כמו באדם.

וכן כתב להדיא בערוך השולחן יורה דעה הלכות מקוואות סימן ר"ב טבילת כלים בין מטומאה לטהרה שאינה בזמן הזה ובין טבילת כלים חדשים צריך שכל הכלי יתכסה בהמים בפעם אחת, וטבילה לחצאין פסול כמו באדם.

מי שטמא ב' טומאות האם יכול לטבול טבילה רק על אחת מהם?
יש לחקור מי שטמא כמה טומאות האם יכול לטבול רק לאחד מהם או דילמא אין טבילה לחצאין.

הנה בשו"ת אבני נזר יורה דעה סימן רס"ד נשאל אם יש טבילה לחצאין כגון מי שיש עליו ב' טומאות שהוא טמא טומאת ז' דמת וטומאת ערב דבעל קרי אם הועילה לו הטבילה לערב שיהיה מותר ליכנס למחנה לוי.

וכתב האבני נזר ואני אומר זיל קרי בי רב הוא בפרשתן י"ד ה' ורחץ במים וטהר וגו' וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים ואח"כ כתוב בפסוק ט' והיה ביום השביעי וגו' וכבס את בגדיו ורחץ במים וטהר, ובמשנה דנגעים דכל שבעת ימים הרי הוא כשרץ ומטמא בגדים במגע ע"כ צריך לכבס בגדיו, הנה דטבילה ראשונה בעוד הוא טמא אב הטומאה, ומ"מ הועילה טבילתו לנתק מטומאתו חמורה לטומאה קלה, ה"נ הועיל הטבילה לטהר מטומאת קרי החמור להתיירו במחנה לוי, ע"ש מה שהאר"ך.

מי שעולה לגדולה האם מרויח בזה שהציבור מדברים עליו לשון הרע?

בפרשתן י"ד ב' זאת תהיה תורת המצורע

איתא בחובת הלבבות שער ו' שער הכניעה פרק ז' אמר אחד מן החסידים הרבה בני אדם יבואו ליום החשבון, וכשמראים להם מעשיהם, ימצאו בספר זכיותם זכיות, שלא עשו אותם, ויאמרו לא עשינו אותם ויאמר להם עשה אותם אשר דבר בכס וספר בגנותכם וכן כשיחסר מספר זכיות המספרים בגנותם, יבקשו אותם בעת ההיא, ויאמר להם אבדו מכם בעת שדברתם בפלוני ופלוני, וכן יש מהם גם כן שימצאו בספר חובותם חובות שלא עשו, וכשאומרים לא עשינום, יאמר להם, נוספו עליכם בעבור פלוני ופלוני שדברתם בם.

לפי זה כתב בחתם סופר לבאר דבר נפלא: דהנה איתא בגמ' ירושלמי פרק ג' דבכורים הלכה ג' מי שעולה לגדולה מוחלין לו כל עוונותיו, ויש להקשות מה ההסבר שמי שעולה לגדולה מוחלין לו כל עוונותיו, וכי זה חלק מהמשרה, ואולי הטעם שמתבע בני אדם לדבר לעג הרבה על המתמנה פרנס על הציבור, וכן אמר דוד המלך בתהילים י"ב סביב רשעים יתהלכון כרום זלות לבני אדם, וידוע שכל המדבר על חבירו אז עונותיו נטולים ונתונים למדבר עליו נמצא דכל עולה לגדולה עונותיו מחולים כיון שמדברים עליו, וזהו הכונה סביב רשעים יתהלכון שכולם נעשים רשעים על ידי זה שמדברים על הנעשה פרנס, כך כתב בדרשות חתם סופר חלק ב' ע"מ רצ"ה ע"ב טור ב' בדרוש למגילת רות, שמעתי את זה מדודי הגאון הצדיק רבי אהרן טוסיג שליט"א בעל הקדושת עינים.

ולפי זה מבארים באופן נפלא: מה דאיתא בתהילים ס"ט י"ג ושיחו בי יושבי שער ונגינות שכר, דקשה מה היה איכפת לדוד המלך שהשכורים מדברים עליו, בשלמא אם היה האנשים החשובים מדברים עליו היה צריך להפריע לו, אבל מה איכפת ליה מה שהשכורים מדברים, ומובא תרוץ בשם התפארת יהונתן שדוד המלך התכוין לומר שאם בני אדם הגונים ובעלי מצוות היו משיחים בי לא הרע לי כל כך, כי ידעתי שכל המצוות שעשו יתנו לי שכר לעולם הבא, אבל ושיחו בי יושבי שער, שהם אנשים פחותים וריקים מן המצוות ואין לי מה ליטול מהם וזה הרע לדוד, ועיין בקובץ אור ישראל קובץ מ' ע"מ ק' שהגאון המפורסם רבי יעקב חיים סופר שליט"א ראש ישיבת כף החיים האריך באריכות נפלאה בענין זה של נטילת עבירות במי שמדבר לשון הרע.

מכתבים למערכת

חתן שנוגד לו נגעים מדוע אין רואין את הנגעים

הרי שבעת ימי המשתה לחתן רק מדרבנן
מה שהקשתם בשם אחרונים על הא דאיתא בגמ' מ"א ע"ב שחתן שנוגד לו נגע נותנין לו כל שבעת ימי המשתה לו ולכסתו ולביתו, דיש להקשות כיון דשבעת ימי המשתה לחתן הוא רק מדרבנן, איך דוחים מצוה של ראיית נגעים שהוא דאורייתא בשביל מצוה דרבנן, ותרצתם בכמה אופנים.

הרב יוסף קרביץ שליט"א מודיעין עלית
נראה לתרין, דהא עוסק במצוה דרבנן להרבה פוסקים פטור מדאורייתא, וא"כ הכא נמי הוא ליה עוסק במצוה שהוא פטור מן המצוה.

הרב מרדכי ברוכאוהן שליט"א טבריה
נראה לתרין, הרי כי כח ביד חכמים לעקור דבר מן התורה בשב ואל תעשה, וכאן הרי הוא שב ואל תעשה שאינו רואה את הנגעים.

האם מברכים שהחיינו בלידת בת

מה שהבאתם בשם המשנה ברורה שמברכים על לידת בת שהחיינו, והבאתם שהמנחת שלמה חולק על זה וסבירא ליה שלא לברך.

הרב יהושע בורוויאנסקי שליט"א
נראה לציון דמחר גיסא כתב המנחת שלמה שלא לברך, אבל למעשה אומרים שהיה מורה לשואלים כהמשנה ברורה, אך לאידך גיסא ידוע שגם הגרי"ש אלישיב שליט"א מורה שלא לברך.

הרב שמעון מן שליט"א בית שמש
נראה לציון דבש"ע הרב סימן רכ"ג נמי כתב שצריך לברך שהחיינו בלידת בת.

מי שיש לו רק בנות האם חשוב כמת

מה שכתבתם דמי שאין לו רק בנות חשוב כמת, והבאתם מדברי התוס' יבמות ס"ה ע"א שכתבו וז"ל דאשה רוצה שיהא לה זכר דמי שאין לו בנים חשוב כמת.

הרב יעקב פיש שליט"א ירושלים
הבה"ח חיים רבנוביץ נ"ו ישיבת כנסת יצחק חדרה
יש להעיר דלא מסיבת לומר כן, דבגלל שאין לו בנים חשיב כמת, ומסיבת דכוונת התוס' לומר זכר בציידי ולא זכר בקמץ.
מעדני אשר: ראיתי לאחר מן הספרים שהביא את דברי התוס' שהכוונה זכר בקמץ, אבל מיתבד כמי שכתבתם.

הרב יוסף ישראל שליט"א בני ברק
מה שדנתם במי שיש לו רק בנות האם זה דבר רע, נראה לציון מה שכתב בבן יהודע ב"ב קט"ז ד"ה ר' יהושע בן לוי לא אול לבי טמאי אלא למאן דשכיב בלא בני, וז"ל הנה ודאי כוונת הגמ' הוא דשכיב בלא בן זכר, ואין רוצה לומר בלא בני כלל, דאין לו אפילו נקיבות, דהא מייית עלה מה שאמר רב יהודה בשם רב להולך בלא בן זכר, אך מאמר זה צריך ביאור, למה קשה עליו המת בלא בן זכר, אע"ג דיש לו זרע נקיבה, ונראה כי לבו נשבר וחלש דעתיה על כי אין לו זרע שיאמר עליו קדיש אחר פטירתו, כי ידוע הקדיש בתרא דברכו דקודם עליו לשבח מציל אב ואם מדין גיהנום, וגם מעלה אותם מדרגה אחר מדרגה והבת לא אפשר לומר קדיש.

איך סובר רבי יוסי שברית מילה לא בעינן שיהא לשמה

הרי סבירא ליה מצוות צריכות כונה
מה שהקשתם בשם אחרונים על הא דאיתא בגמ' ע"ז כ"ו ע"א וכותי לי מול ישראל, מפני שמל לשם הר גריזים דברי רבי יהודה, אמר לו רבי יוסי וכו' היכן מציינו מילה מן התורה לשמה, והקשתם איך יכול להיות שסובר רבי יוסי דמילה לא בעינן לשמה, הרי הוא סבירא ליה פסחים ק"ד ע"ב שמצוות צריכות כונה, ותרצתם.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א חומ"צ מחזיקי הדת
נראה לתרין, ע"פ מה דחקר הפרי מגדים אור"ח סימן ס' האם מן התורה מצוות צריכות כונה או רק מדרבנן, ועי"ש בודעת תורה, ועי"ן באריכות בשדה חמד חלק ד' דף ש"ב מה שהאריך להביא פוסקים לכאן ולכאן, והנה אם נאמר דרק מדרבנן צריכה כונה נוחא, דרבי יוסי דייק ואמר וכו' היכן מציינו מילה מן התורה דבעינן לשמה, אבל אין הכי נמי מדרבנן צריכה כונה.

האם בחור או ילד יכולים להתכבד בסנקאות

מה שדנתם בשם הפוסקים האם בחור או ילד יכולים לשמש כסנדק בברית.

הרה"צ אליעזר פרנס שליט"א חבר כולל ובי"ד משפטי ישראל
מה שהבאתם בשם שו"ת שרגא המאיר חלק ו' סימן קס"ה ס"ק ה' דאין דבר פשוט לכבד בחור בסנדקאות ע"פ מה דאיתא בוהר נשא דף קמ"ה עמוד ב' דכל כהן שאין לו בת זוג אסור בעבודה דכתיב וכפר בעדו וכעדו ביתו, א"כ מילה דהויא כקרבן, א"כ אינו פשוט שבחור להיות סנדק, יש להעיר לפי מה שהבאתם בשם כמה פוסקים דאפילו לשיטת ססבירא ליה שאני הבן אסור במלאכה ביום המילה כמו ביום הקרבת קרבן, מ"מ הסדק מותר כיון שהוא רק כמובה, לפי הנ"ל בודאי שבחור יכול להיות סנדק אף לזוהר, אבל תברא בעדו מהא דאיתא ברמ"א יור"ד סימן רס"ה ס"ק י"א וז"ל ויפה כח הסנדק מכת המוהל להקדימו לקריאת התורה, דכל סנדק הוי כמקטיר קטורת, ולכן נוהגין שלא ליתן שני ילדים, לבעל ברית אחד, כדאמרין גבי קטורת חדשים לקטורת.

הרב יצחק ליבוויץ שליט"א בני ברק
נראה לציון מה שמביא בספר דברי שלום ליהר"ק מוה"ר אברהם שלום מסטראפקוב זצ"ל ומביא שם נכדו הרה"ק בעל דברי יחזקאל שראה ערות שהילד הקדוש יוסף וי"ט הי"ד בנו של הדברי שלום קיבל סנדקאות כשהיה בן ז' שנים בשנת תש-ב.

מדוע אין מברכים הטוב והמטיב כשנוגד לו בת

מה שהקשתם בשם אחרונים מדוע רק כשנוגד בן זכר מברכים הטוב והמטיב ולא כשנוגד בת, ותרצתם בכמה אופנים.

הרב יעקב ישראל מיוזנער שליט"א לונדון
נראה לציון את דברי שו"ת הרשב"א חלק ו' סימן ע"ז טובא כביאר הלכה סימן רכ"ג וז"ל לא בכל דבר שנהנה הוא ואחרים עמו, מברך הטוב והמטיב, שאם כן, אפילו אקרא חדתא יברך הטוב והמטיב, אלא בדבר שיש לו תועלת והנאה בו, ולאחרים עמו, כגון ירדת הגשמים וירדת הקרובים, ואפילו בריבוי יין, ואחרים הננים ושותים ממנו עמו, וכן בלידת אשתו זכר, יש לאב ולאם הנאת תועלת חדא דהוה להו חוטרא לידה ומרא לקבורה, ועוד שהוא יברך האב והאם, ומדת כל אדם תאבין לו ליושרן.

תגובות אפשר לשלוח עד ליום ג' בערב בלבד
להרב אשר אנשיל שוררץ שליט"א
לפס המערכת: 057-7961607 או למייל: levib@017.net.il
לבוזרום בכל ענייני המערכת, בטל: 057-3166560
מי שמעוניין להצטרף לאלפי המגיבים נא להתקשר למערכת

גליון זה נודב ע"י ידידינו הנגיד הנכבד
הרב נפתלי בלייער שליט"א מנטשטער
לרגל שמחת הולדת נכדתו במז"ט
בת לבנו ידידינו הרב חנוך שליט"א
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת מכל יוצאי חלציו ויעליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב ישכר רייך שליט"א בית שמש
לרגל שמחת היכנס בנו כמר ניסן נ"ו
לבריתו של אברהם אבינו
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
מכל יוצאי חלציו ויעליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרה"ג רבי דוד פרידמן שליט"א
ד"מ בישיבת בעלזא ירושלים ובביהמ"ד בעלזא בית שמש
לעילוי נשמת זקנתו
האשה החשובה מרת רחל בת רפאל יחזקאל ע"ה
נפטרה ז' ניסן ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב אברהם מרדכי אסקל שליט"א יטאן סיני
לרגל שמחת נשואו בנו
הבה"ח שאול אריה נ"ו עב"ג במז"ט
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
מכל יוצאי חלציו ויעליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו שלוחא דרבנן
הרב משה אבוטבול שליט"א
ראש עריית בית שמש
לרגל שמחת אירוסיו בנו אלישיב ששון נ"ו
עב"ג תחי' במז"ט
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
מכל יוצאי חלציו ויעליח בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב חיים דוד ברכר שליט"א
בני ברק
לעילוי נשמת המותו
האשה החשובה
מרת מלכה בת הרב יצחק ע"ה
נפטרה כ"ה אדר ב' תשע"א ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידינו
הרב דוד בן ציון רייך שליט"א
קרית צאנז נתניה
לרגל שמחת הולדת בתו תחי' במז"ט
יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירוה נחת
מכל יוצאי חלציו ויעליח בכל אשר יפנה